

Kaupunginhallitus 7.2.2024 § xx
Voimaan 1.3.2024

PAIMION KAUPUNGIN HANKINTAOHJEET

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
2.	Hankintaorganisaatio	2
3.	Kynnysarvot ja ilmoitusmenettely hankintalain mukaan	3
4.	Rajat hankintalain kynnysarvon alittavien hankintojen toteutustavan valitsemiseksi	5
5.	Yhteishankintayksiköiden hyödyntäminen ja yhteishankintojen käytön määrittäminen	6
6.	Kestävät hankinnat	6
7.	Hankintamenettely	7
7.1.	Hankinnan suunnittelu	7
7.2.	Tarjouspyyntö ja hankintailmoitus	7
7.3.	Tarjousten avaus	7
7.4.	Tarjouksen vertailu	8
7.5.	Hankintapäätös ja tiedoksianto	8
7.6.	Asiakirjojen julkisuus	8
7.7.	Oikeusturvakeinot	8
7.8.	Sopimus ja sopimuskauden pituus	9
	Liite 1	10

1. Johdanto

Julkinen hankinta on tiukasti säänneltyä. Ostettavat tuotteet ja palvelut on pääsääntöisesti kilpailutettava, ja suora hankinta on mahdollista vain poikkeustapauksissa. Paimion kaupungin hankintoja ohjaavat kaupungin omat ohjeet sekä laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki).

Paimion kaupungin hankintaohjeiden tavoitteena on ohjata hankintojen toteuttamista, edistää ja ylläpitää kaupungin taloutta, parantaa hankintojen laatua sekä kehittää hankintojen suunnitelmallisuutta. Tehokkaita ja hyödyllisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen sekä sähköisten hankintatyökalujen ja -ratkaisujen hyödyntäminen.

Hankintojen suunnittelussa ja sisältömäärittelyssä tarvittavan osaamisen sekä hankinnan toteuttamisessa tarvittavan kaupallisen, kilpailutus- ja sopimusjuridisen asiantuntemuksen merkitys on kasvanut. Kilpailutuksen tavoitteena tulee olla laadukas tavara tai palvelu sekä hinnaltaan ja ehdoiltaan hyvä hankintasopimus. Sähköiset hankintatyökalut nopeuttavat ja tehostavat hankintaprosessia ja pienentävät virheiden todennäköisyyttä.

Paimion kaupungin hankintaohjeissa huomioidaan myös pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet osallistua kaupungin järjestämiin tarjouskilpailuihin. Hankinnoissa arvioidaan toimialakohtaisesti sopivien hankintakokonaisuuksien ja puitejärjestelyjen hyväksyminen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mahdolliset hankinnat toteutetaan siten, että paikallisilla yrittäjillä on tasapuoliset mahdollisuudet tarjota kaupungin hankintayksiköille tavaroita ja palveluita.

Yhtenä painopistealueena hankinnoissa on huomioitava Paimion kaupungin toimiminen HINKU-kuntana. Tällöin kaikissa hankinnoissa on mahdollisuuksien mukaan huomioitava ympäristöystävällisyys sekä tuotteen elinkaariajattelu. Tätä pidetään myös yhtenä tarjousten vertailtavuuden kriteerinä. Yleisesti hankinnoissa on hyvä huomioida hankinnan kokonaistaloudellisuuden periaate, jolloin hinta ei yksin vaikuta hankintapäätökseen. Lisäksi kaikissa hankinta-asiakirjoissa on otettava huomioon tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet.

2. Hankintaorganisaatio

Paimion kaupungin hankintojen strategisesta ohjauksesta vastaavat kaupunginhallitus ja -valtuusto. Operatiivisesta hankintojen ohjaamisesta ja toteuttamisesta vastaavat hallintokunnissa nimetyt henkilöt (liite 1).

3. Kynnysarvot ja ilmoitusmenettely hankintalain mukaan

Laki julkisista hankinnoista on jaettu kahteen osaan: kansallinen menettely ja EU-menettely. Hankinnan arvosta riippuu, mitä menettelytapaa noudatetaan.

Kynnysarvot määräytyvät voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hankintaohjeen tullessa voimaan kynnysarvot ovat:

Kansalliset kynnysarvot (hankintalain 25§)	
Hankintalaji	kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	60 000
Rakennusurakat	150 000
Muut erityiset palvelut (liite E: 5-15)	300 000
Käyttöoikeussopimukset /palvelut	500 000

EU-kynnysarvot (hankintalain 26§)	
Hankintalaji	kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	221 000
Rakennusurakat	5 538 000

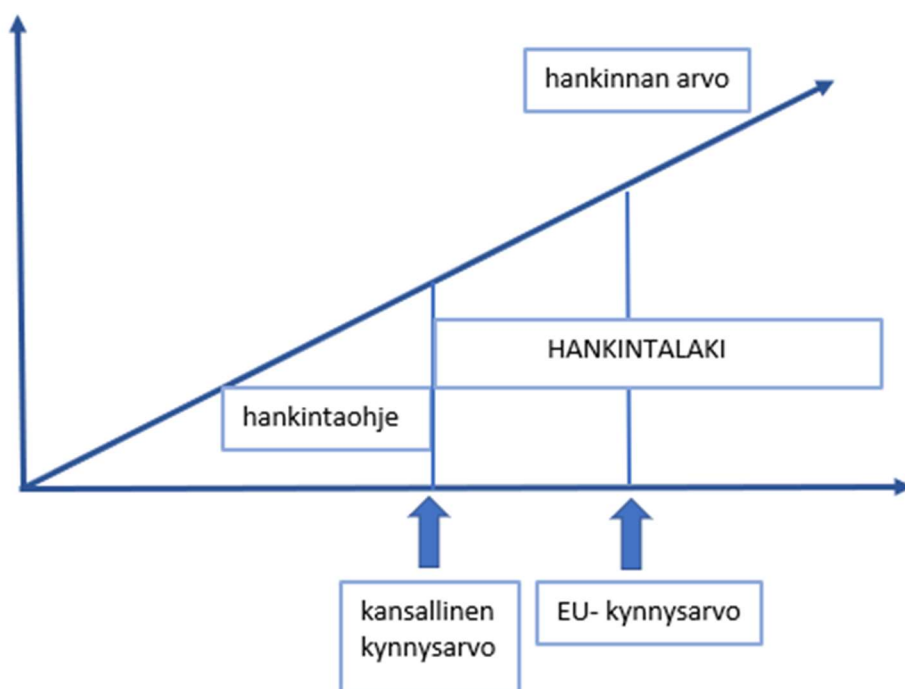
EU-kynnysarvot (Erityisalojen hankintalain 13§)	
Hankintalaji	kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	443 000
Rakennusurakat	5 538 000
Käyttöoikeussopimukset /palvelut	5 538 000

Kynnysarvo on euromääräinen raja-arvo, jonka ylittyminen tai alittuminen määrittää julkisissa hankinnoissa ko. hankintaa koskevan kilpailuttamisen laajuuden. Kynnysarvolla tarkoitetaan hankinnan arvioitua kokonaisarvoa, mikä on suurin maksettava kokonaiskorvaus ilman arvonlisäveroa.

Arvioinnin tulee perustua hankinnan ilmoittamisajankohdan tai muun hankintamenettelyn aloittamisajan arvoon. Määräaikaisissa hankinnoissa käytetään laskentaperusteena sopimuksen voimassaolon aikaista ennakoitua kokonaisarvoa. Voimassaoloaikaan huomioidaan myös sopimuksen mahdolliset optiokaudet. Yli neljä vuotta voimassa olevissa hankintasopimuksissa käytetään neljän vuoden arvioitua kokonaisarvoa, jos kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva tai määrittelemättömän ajan voimassa oleva hankintasopimus.

Jos hankinta toteutetaan samanaikaisesti erillisinä osina, on kaikkien osien ennakoitu arvo laskettava yhteen. Jos osien yhteenlaskettu arvo on vähintään kansallisen tai EU-kynnysarvon suuruinen, jokaisen osan hankinnassa noudatetaan yhteenlasketun arvon mukaista menettelyä.

Hankintalaki edellyttää julkista hankintailmoitusta aina, kun hankinnan arvo ylittää joko kansallisen tai EU-kynnysarvon. Ilmoitus tehdään sähköiseen hankintajärjestelmään. Kaupungin hankintailmoitukset näkyvät kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.paimio.fi.

4. Rajat hankintalain kynnysarvon alittavien hankintojen toteutustavan valitsemiseksi

Paimion kaupungissa hankintalain kynnysarvon alittavat hankinnat jaotellaan kolmeen kategoriaan. Alla olevassa taulukossa on eritelty hankintalajit ja niihin liittyvät toimintatavat.

HANKINTALAJIT	ENNAKOITU ARVO	HANKINTA-KANAVA	TARJOUS-KILPAILU	SOPIMUS	HANKINTA-PÄÄTÖS	Muuta
Vähäiset pienhankinnat						
Palvelut ja tavarat	> 9 000 € - 30 000 €	Cloudia sähköinen hankinta-järjestelmä	2 - 3 toimittajaa	Kyllä	Kyllä	Sopimus sidotaan yleisiin ehtoihin (YSE, JYSE, KSE jne)
Rakennusurakat	> 9 000 € - 75 000 €					
Muut erityiset palvelut	> 9 000 € - 100 000 €					
Pienhankinnat						
Palvelut ja tavarat	> 30 000 € - 60 000 €	Cloudia sähköinen hankinta-järjestelmä	Avoin	Kyllä	Kyllä	Sopimus sidotaan yleisiin ehtoihin (YSE, JYSE, KSE jne)
Rakennusurakat	> 75 000 € - 150 000 €					
Muut erityiset palvelut	> 100 000 € - 300 000 €					

* yli 9 000 € hankinnoissa tilaajavastuu

Pienhankintarajan alle jäävät tilaukset ja ostot

Rajan alapuolelle jäävät hankinnat tulkitaan yksinkertaisiksi tilauksiksi tai ostoiksi, joita tehdään vastuuhenkilöiden toimesta käyttösuunnitelmien mukaisesti.

Hankintayksikkö voi halutessaan kartoittaa markkinoita myös tilauksissa tai ostoissa. Oston toteuttamisessa kannattaa kuitenkin huomioida, paljonko hankintayksikön työaikaa kuluu hankinnan toteuttamiseen.

Toisaalta myös rajan alittavissa hankinnoissakin tulee huomioida hallinnon yleiset oikeusperiaatteet sekä virantoimitukseen liittyvät vastuut. Siten esimerkiksi tuttavalta tilaaminen voi olla kyseenalaista, vaikka kyseessä olisi vain pienikin hankinta.

Myös yksittäiset ostot ja tilaukset on tärkeää tehdä **aina kirjallisessa muodossa**.

Tästä hankintaohjeesta poiketen suoramarkkintoja voidaan tehdä **hankintalain 40 ja 41 §:ssä mainituissa tilanteissa**.

5. Yhteishankintayksiköiden hyödyntäminen ja yhteishankintojen käytön määrittäminen

Paimion kaupunki pyrkii ensisijaisesti hyödyntämään yhteishankintoja. Tehtyjen arvioiden ja hintavertailuiden perusteella voidaan todeta, että yhteishankintojen kilpailutuksessa olevat volyymimäärät ovat yleensä niin isoja, että sillä on tuoteryhmien yksikköhintoihin laskeva vaikutus. Voimassa olevien puitesopimusten sisällä noudatetaan ao. puitesopimusten ehtoja. Kirjallisen päätöksen yhteishankintoihin osallistumisesta tekee toimialajohtaja.

Voimassa olevat yhteishankintasopimukset ovat kaupungin intranetissä.

Jos yhteishankintayksiköillä ei ole puitesopimusta olemassa, tehdään kilpailutus itse. Kilpailutuksen muotoon vaikuttaa sen arvonlisäveroton kokonaishinta. Hinta-arvion mukaisesti kilpailutus tehdään joko pyytämällä tarjouksia ohjeiden mukaisesti tai noudattamalla lakia julkisista hankinnoista ja niiden menettelytavoista. Itse tehtäviä kilpailutuksia ovat mm. rakennusurakat.

6. Kestävät hankinnat

Kaupungin hankinnoissa otetaan kestävyys-, elinkaari-, ympäristö sekä ilmastonäkökohdat huomioon. Tavoitteina hankinnoissa on edistää kestävää kehitystä sekä vähentää hankintojen haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankintoja tehtäessä pyritään käyttämään hankintalaji huomioiden esimerkiksi seuraavia keinoja:

- markkinakartoitus ympäristöystävällisistä ratkaisuista

- ympäristönäkökohtiin liittyvät hankinnan kohteen tekniset, toiminnalliset ja suorituskykyyn liittyvät vaatimukset (esim. energiatehokkuus, päästöttömyys, kierrätettävyys jne.)
- ympäristömerkkien käyttö
- soveltuvuusvaatimuksissa esimerkiksi ympäristöosaamisen vaatiminen ja ympäristöasioihin liittyvät hallinta- ja laadunvarmistustoimenpiteet (mm. sertifikaatit)
- tarjoajien harkinnanvarainen poissulkeminen ympäristöasioiden laiminlyönneissä (esim. ympäristörikokset, toistuvat aiemmat puutteet)
- tarjousten vertailuperusteisiin ympäristökriteereitä (esim. energiankulutus, päästöt, elinkaarikustannukset jne.)
- ympäristölainsäädännön noudattamisen selvittäminen poikkeuksellisen alhaisten tarjousten kohdalla
- hankintojen sopimukseen liittyvät ympäristöehdot, kuten muun muassa harvemmat tilausvälit ja suuremmat erät, kierrätysveloitteet, päästöjen raportointi, ympäristövahinkojen raportointi, henkilöstön ympäristökoulutus jne.
- ympäristösuojelun veloitteiden esiintuonti tarjoajille hankintapyyntöissä

7. Hankintamenettely

7.1. Hankinnan suunnittelu

Hankintaa suunniteltaessa on ensin tarkistettava, onko hankittavasta tuotteesta tai palvelusta voimassa oleva hankintasopimus. Jos näin on, tulee tilaus tehdä kyseiseltä sopimustoimittajalta. Hankintoja ei saa tehdä ohi, jos on valmiina olemassa hankintasopimus. Esimiesten on valvottava, ettei sopimuksia tehdä päällekkäin.

7.2. Tarjouspyyntö ja hankintailmoitus

Tarjouspyyntöasiakirjat on laadittava niin, että niistä käy ilmi hankinnan sisältö, laatu, laajuus, hankinnan keskeiset ehdot ja hankintamenettelyn sisältö ja vaiheet. Tarjouspyyntöasiakirjojen perusteella yritysten on voitava arvioida kiinnostustaan, soveltuvuuttaan ja mahdollisuuksiaan ehdokkaina tai tarjoajina. Tarjouspyynnön tulee olla niin selkeä ja yksiselitteinen, että tarjouspyynnön perusteella annettavat tarjoukset ovat yhteismitalliset ja vertailukelpoiset. Tarjoajille on annettava myös mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä tarjouspyynnöstä. Kaikki esitetyt kysymykset ja niihin hankintayksikön antamat vastaukset kootaan yhteen ja julkaistaan määräaikaan mennessä. Lisäkysymykset esitetään sähköisen järjestelmän kautta, jossa esitetään myös vastaukset lisäkysymyksiin.

7.3. Tarjousten avaus

Tarjousten avaaminen tehdään sähköisessä järjestelmässä.

7.4. Tarjouksen vertailu

Tarjouksia ei voida lähtökohtaisesti enää muuttaa sen jälkeen, kun tarjousaika on päättynyt. Hankintayksikkö voi halutessaan pyytää tarjoajia täsmentämään ja selventämään tarjousten yksityiskohtia, mutta se ei saa vaarantaa tarjoajien tasapuolista kohtelua.

Tarjouksista tehdään yhteenveto. Yhteenvedosta ilmenee hinnan lisäksi ne keskeiset asiat, joilla on merkitystä tarjousten vertailussa. Tarjouksia voidaan vertailla ainoastaan niillä kriteereillä, jotka on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

7.5. Hankintapäätös ja tiedoksianto

Lautakuntiin vietävät hankinnat määräytyvät hankintarajojen ja hallintosäännön perusteella. Hankintapäätöksessä tulee esittää vertailuperusteet. Tieto hankintapäätöksestä toimitetaan kaikille tarjouksensa jättäneille huomioiden ne, joiden tarjoukset on suljettu pois tarjouskilpailusta. Hankintapäätös voidaan lähettää sähköisen kilpailutusjärjestelmän kautta, kirjeenä tai sähköpostilla.

7.6. Asiakirjojen julkisuus

Ennen kuin hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen, sen on vaadittava valittua tarjoajaa toimittamaan ajantasaiset todistukset sen selvittämiseksi, koskeeko sitä hankintalain mukainen pakollinen poissulkemisperuste, ja täyttyvätkö kilpailutuksessa asetetut soveltuvuusvaatimukset. Yritystä koskevat rikosrekisteriotteet (yhteisösakkokyselyote, hankintamenettelyote) ovat salassapidettäviä asiakirjoja, joista ei saa ottaa jäljennöstä eikä tallentaa itselleen. Poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen rikosrekisteriotteet on hävitettävä tai palautettava henkilölle, jota se koskee. Sähköisesti talletetut rikosrekisteriotteet on tuhottava laitteesta/tietovälineeltä/tietojärjestelmästä.

Hankintapäätös ja sen liitteet ovat julkisia päätöksen allekirjoituksen jälkeen. Muut hankinta-asiakirjat ovat julkisia sopimuksen tekemisen jälkeen. Ehdokkaalla on oikeus saada tieto hankinta-asiakirjoista päätöksen allekirjoituksen jälkeen.

Jos ehdokkaan mielestä jokin osa tarjousta sisältää liikesalaisuuksia, sen on merkittävä liikesalaisuuksia sisältävät tiedot sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä. Tarjoukseen on merkittävä selkeästi liike- tai ammattisalaisuudet ja erotettava nämä tiedot selvästi muusta aineistosta.

Hankintayksikkö harkitsee, ovatko liikesalaisuuksiksi esitetyt asiat lain mukaan salassa pidettäviä.

7.7. Oikeusturvakeinot

Hankintapäätöksistä, jotka alittavat kansallisen kynnyksarvon voi tyytymätön tehdä hankintayksikölle vaatimuksen hankinta-oikaisusta. Pienhankinnan hankinta-oikaisua koskevaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta. Valitus markkinaoikeuteen voi kuitenkin tulla kyseeseen, mikäli

kynnysarvo on laskettu väärin, eli kyse ei loppujen lopuksi olekaan kansallisen kynnysarvon alittavasta hankinnasta.

7.8.Sopimus ja sopimuskauden pituus

Pääsääntöisesti sopimus valituksi tulleen toimijan kanssa tehdään ja hankintapäätös pannaan täytäntöön vasta sen jälkeen, kun muutoksenhaku aika päätöksestä on päättynyt. Sopimukset tehdään kirjallisina. Hankintalaki ei määritä sopimuskauden pituutta. Poikkeuksen muodostaa puitejärjestely, joka voi hankintalain mukaan olla voimassa enintään neljä vuotta tai perustellusti pidempi.

Hankintarajat 1.3.2024 -

Kaupunginjohtaja 150 000 €

Hallintopalvelut

Palvelualueet:

- Hallinto- ja talouspalvelut, hallintojohtaja 60 000€
- IT-palvelut, tietohallintopäällikkö 30 000 €
- Henkilöstöpalvelut, henkilöstöpäällikkö 30 000 €
- Elinkeinopalvelut, elinkeinojohtaja 30 000 €
- Työllisyyden hoito, työllisyyspalveluiden päällikkö 30 000€

Sivistyspalvelut

Sivistysjohtaja 60 000 €

Koulutuslautakunta, palvelualueet:

- Varhaiskasvatuspalvelut, varhaiskasvatusjohtaja 30 000€
- Perusopetuksen ja lukion rehtorit 15 000 €
- Päiväkodin johtajat 3 000 €
- Varhaiskasvatusohjaaja 3 000 €

Hyvinvointiautakunta, palvelualueet:

- Kirjasto- ja kulttuurijohtaja 30 000 €
- Paimion opiston rehtori 15 000 €
- Vapaa-aikatoimen päällikkö 15 000 €
- Kulttuurituottaja 3 000 €
- Liikuntasuunnittelija 3 000 €

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Tekninen johtaja

- Rakennusurakat 150 000 €
- Palvelu ja tavarahankinnat 60 000 €

Tekninen lautakunta palvelualueet:

- Infrapalvelut, infrapäällikkö
 - ⊖ Rakennusurakat 75 000 €
 - ⊖ Tavarat ja palvelut 30 000 €
- Kiinteistöpalvelut, kiinteistöpäällikkö
 - ⊖ Rakennusurakat 75 000 €
 - ⊖ Tavarat ja palvelut 30 000 €

Ympäristölautakunta, palvelualueet:

- Ympäristöpalvelut, paikkatietopäällikkö 30 000 €